

ODDÍL PÁTÝ

Splatnost směnky

§ 33

(1) Směnka může být vystavena:

- na viděnou,
- na určitý čas po viděné,
- na určitý čas po datu vystavení,
- na určitý den.

(2) Směnky s jinou dobou splatnosti nebo se splatností postupnou jsou neplatné.

§ 34

(1) Směnka na viděnou je splatná při předložení. Musí být předložena k placení do jednoho roku od data vystavení. Výstavce může tuto lhůtu zkrátit nebo určit lhůtu delší. Indosanti mohou tyto lhůty zkrátit.

(2) Výstavce může ustanovit, že směnka na viděnou nesmí být předložena k placení před určitým dnem. V tomto případě začíná lhůta k předložení od tohoto dne.

§ 35

(1) Splatnost směnky vystavené na určitý čas po viděné se řídí datem přijetí nebo datem protestu.

(2) Nebyl-li učiněn protest, platí se zřetelem k příjemci, že se nedatované přijetí stalo v poslední den lhůty určené pro předložení směnky k přijetí.

§ 36

(1) Směnka vystavená na jeden měsíc nebo na několik měsíců po datu vystavení nebo po viděné je splatná ve shodný den měsíce, v němž má být placeno. Není-li v měsíci takový den, je směnka splatná poslední den toho měsíce.

(2) Je-li směnka vystavena na jeden a půl měsíce nebo na několik měsíců a půl měsíce po datu vystavení nebo po viděné, počítají se nejprve celé měsíce.

(3) Je-li splatnost určena na začátek, střed nebo konec měsíce, rozumí se tím prvý, patnáctý nebo poslední den tohoto měsíce.

(4) Výrazy "osm dní" nebo "patnáct dní" se nerozumějí jeden nebo dva týdny, nýbrž celých osm nebo patnáct dní.

(5) Výrazem "půl měsíce" se rozumí patnáct dní.

§ 37

(1) Je-li směnka splatná určitého dne v místě, jehož kalendář se různí od kalendáře místa, kde byla vystavena, platí pro den splatnosti kalendář místa platebního.

(2) Různí-li se kalendář místa vystavení od kalendáře místa platebního, přepočítá se u směnky splatné určitý čas po datu vystavení den vystavení na den, který se s ním shoduje podle kalendáře místa platebního, a takto se určí den splatnosti.

(3) Lhůty k předložení směnek počítají se podle ustanovení odstavce 2.

(4) Ustanovení tohoto článku nelze užít, vyplývá-li z doložky na směnce nebo z jinakých údajů na ní, že tu byl úmysl věc upravit odchylně.

ODDÍL ŠESTÝ

Placení

§ 38

(1) Směnku splatnou v určitý den nebo v určitý čas po datu vystavení nebo po viděné musí majitel předložit k placení v den platební nebo v jeden den ze dvou následujících pracovních dní.

(2) Předložení směnky odúčtovně se rovná jejímu předložení k placení.

§ 39

(1) Směnečník může při placení směnky žádat, aby mu byla vydána opatřená potvrzením majitele o placení.

(2) Majitel nesmí odmítnout placení částečné.

(3) Při částečném placení se může směnečník domáhat, aby toto placení bylo na směnce vyznačeno a aby mu bylo o něm vydáno potvrzení.

§ 40

(1) Majitel směnky není povinen přijmout placení před splatností.

(2) Směnečník, který platí před splatností, jedná na vlastní nebezpečí.

(3) Kdo platí při splatnosti, zprošťuje se svého závazku, nejedná-li podvodně nebo nelze-li mu přičíst hrubou nedbalost. Je povinen zkoumat správnost řady indosamentů, nikoli však podpisy indosantů.

§ 41

(1) Zní-li směnka na měnu, která není v oběhu v platebním místě, lze směnečný peníz zaplatit v tuzemské měně podle hodnoty, kterou má v den splatnosti. Prodlévá-li dlužník s placením, může majitel volit, zda má být směnečný peníz zaplacen v tuzemské měně podle kursu v den splatnosti nebo podle kursu v den platební.

(2) Hodnota cizí měny se určí podle zvyklostí platebního místa. Výstavce však může ustanovit, že se má platit podle kursu určeného ve směnce.

(3) Ustanovení předchozích odstavců nelze užít, ustanovil-li výstavce placení v určité měně (doložka o efektivním placení v cizí měně).

(4) Je-li směnečná suma udána druhem peněz, který má stejné označení, avšak různou hodnotu ve státě vystavení a ve státě placení, má se za to, že je tím míněn druh peněz platebního místa.

§ 42

Nepředloží-li se směnka k placení ve lhůtě stanovené v § 38, může každý dlužník složit směnečný peníz u příslušného soudu na náklad a nebezpečí majitele.

ODDÍL SEDMÝ

Postih pro nepřijetí a pro neplacení

§ 43

(1) Nebyla-li směnka zaplacená, může majitel při splatnosti směnky vykonat postih proti indosantům, výstavci a jiným osobám směnečně zavázaným.

(2) Stejně právo má majitel ještě před splatností směnky:

1. bylo-li přijetí zcela nebo zčásti odepřeno;

2. bylo-li ohledně majetku směnečníka, ať přijal směnku nebo ne, vydáno rozhodnutí o úpadku¹⁾ nebo o zamítnutí insolvenčního návrhu¹⁾ pro nedostatek majetku, zastavil-li

směnečník své platy nebo byl-li bezvýsledně veden výkon rozhodnutí nebo exekuce na jeho majetek;

3. bylo-li ohledně majetku výstavce směnky, který zakázal její předložení k přijetí, vydáno rozhodnutí o úpadku nebo o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku.

§ 44

(1) Odepření přijetí nebo placení musí být zjištěno veřejnou listinou (protestem pro nepřijetí nebo pro neplacení).

(2) Protest pro nepřijetí musí být učiněn ve lhůtách určených pro předložení k přijetí. Byla-li podle § 24 odst. 1 směnka předložena po prvé v poslední den lhůty, lze učinit protest ještě v den následující.

(3) Protest pro neplacení musí být učiněn, jde-li o směnku splatnou v určitý den nebo v určitý čas po datu vystavení nebo po vidění, v některý ze dvou pracovních dní následujících po dni splatnosti. Při směnce na viděnou musí být učiněn protest pro neplacení ve stejných lhůtách, jaké jsou stanoveny v předchozím odstavci k protestu pro nepřijetí.

(4) Učiní-li se protest pro nepřijetí, není třeba ani předložit směnku k placení, ani učinit protest pro neplacení.

(5) Zastaví-li směnečník, ať směnku přijal nebo ne, své platy, nebo byla-li bezvýsledně vedena exekuce na jeho jmění, může majitel vykonat postih jen tehdy, byla-li směnka předložena směnečníkovi k placení a učiněn protest.

(6) Bylo-li ohledně majetku směnečníka, ať směnku přijal nebo ne, či výstavce směnky, který zakázal její předložení k přijetí, rozhodnuto o úpadku nebo o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku, stačí k výkonu práva postihu předložit příslušná rozhodnutí soudu.

§ 45

(1) Majitel musí dát zprávu o odepřeném přijetí nebo o odepřeném zaplacení svému indosantu a výstavci do čtyř pracovních dní následujících po dni protestu nebo při doložce "bez útrat" po dni předložení. Každý indosant musí do dvou pracovních dní poté, kdy dostal zprávu, vyrozumět svého indosanta o zprávě, kterou dostal, a sdělit mu jména a adresy těch, kdož předtím podali zprávu, a tak po řadě až k výstavci. Lhůty běží od přijetí předchozí zprávy.

(2) Dává-li se podle předchozího odstavce zpráva osobě, jež se na směnce podepsala, musí být ve stejné lhůtě podána stejná zpráva jejímu směnečnému rukojmímu.

(3) Neudá-li některý indosant svou adresu nebo udá-li ji nečitelně, postačí dát zprávu indosantu, který ho předchází.

(4) Zprávu lze dát v každé formě, také pouhým vrácením směnky.

(5) Kdo je povinen dát zprávu, musí dokázat, že ji dal v předepsané lhůtě. Lhůta je dodržena, byla-li během lhůty podána poštovní zásilka obsahující zprávu.

(6) Kdo nepodá zprávu včas, neztrácí svá práva; odpovídá za škodu, která snad byla jeho nedbalostí způsobena, avšak jen do výše směnečného peníze.

§ 46

(1) Výstavce, indosant nebo směnečný rukojmí může doložkou "bez útrat", "bez protestu" nebo jinou doložkou stejného významu na směnku napsanou a podepsanou zprostit majitele povinnosti, aby k zachování postihových práv dal učinit protest pro nepřijetí nebo pro neplacení.

(2) Doložka nezprošťuje majitele povinnosti směnku včas předložit a dát potřebné zprávy. Prokázat, že lhůty nebyly dodrženy, náleží tomu, kdo se toho proti majiteli dovolává.

(3) Doložka připojená výstavcem je účinná proti všem osobám, které se na směnce podepsaly; doložka připojená indosantem nebo směnečným rukojmím je účinná jen proti nim. Dá-li majitel učinit protest nehledě k doložce připojené výstavcem, jdou útraty na jeho vrub.

Připojí-li doložkou indosant nebo směnečný rukojmí, útraty protestu, byl-li přece učiněn, mohou být vymáhány na všech osobách, které se na směnku podepsaly.

§ 47

- (1) Všichni, kdož směnku vystavili, přijali, indosovali nebo se na ní zaručili, jsou zavázáni majiteli rukou společnou a nerozdílnou.
- (2) Majitel může žádat plnění na každém z nich nebo na několika z nich anebo na všech dohromady a není vázán pořadím, v kterém se zavázali.
- (3) Stejně právo má každá osoba, která se podepsala na směnku a ji vyplatila.
- (4) Uplatnění nároku proti některé osobě směnečně zavázané nebrání majiteli, aby se domáhal svých nároků na ostatních, třeba následují za tím, proti komu byl nárok uplatněn nejprve.

§ 48

(1) Majitel může postihem žádat:

1. směnečný peníz, pokud nebyla směnka přijata nebo zaplácena, s úroky, byly-li ujednány;
2. šestiprocentní úroky ode dne splatnosti;
3. útraty protestu a podaných zpráv, jakož i ostatní útraty;
4. odměnu ve výši jedné třetiny procenta směnečného peníze nebo v nižší dohodnuté výši.

(2) Vykoná-li se postih před splatností, odečtou se od směnečného peníze úroky za mezidobí. Tyto úroky se vypočtou podle úřední diskontní sazby Státní banky Československé, platné v den postihu v místě majitelova bydliště.

§ 49

Kdo vyplatí směnku, může vymáhat na svých předchůdcích:

1. celou částku, kterou zaplatil;
2. šestiprocentní úroky z této částky ode dne, kdy zaplatil;
3. své útraty;
4. odměnu, která se vypočte podle § 48 odst. 1. č.4.

§ 50

(1) Každá osoba směnečně zavázaná, proti níž se vykoná nebo může vykonat postih, může se domáhat, aby jí při zaplacení postihové částky byla vydána směnka s protestem a potvrzený účet.

(2) Každý indosant, který směnku vyplatil, může škrtnout svůj indosament a indosamenty po něm následující.

§ 51

Při postihu po částečném přijetí může se ten, kdo zaplatí částku, pro kterou nebyla směnka přijata, domáhat, aby toto placení bylo na směnce vyznačeno a jemu o tom vydáno potvrzení. Mimo to musí mu majitel vydat ověřený opis směnky a protest, aby umožnil další postih.

§ 52

(1) Kdo je oprávněn k postihu, může, není-li tu doložky tomu bránící, dát si zaplatit novou směnkou, vystavenou na viděnou na některého ze svých předchůdců a splatnou v bydlišti tohoto předchůdce (návrtní směnka).

(2) Návrtní směnka obsahuje vedle částek uvedených v §§ 48 a 49 odměnu dohodcovu a směnečný poplatek z návrtní směnky.

(3) Vystaví-li návrtní směnku majitel, určí se její směnečná suma podle kursu směnky na viděnou, vystavené z platebního místa původní směnky na místo bydliště postižního dlužníka.

Vystaví-li návratní směnku indosant, určí se její směnečná suma podle kursu směnky na viděnou, vystavené z místa bydliště výstavce návratní směnky na místo bydliště postižného dlužníka.

§ 53

(1) Zmeškáním lhůt stanovených

k předložení směnky na viděnou nebo na určitý čas po viděné,

k protestaci pro nepřijetí nebo pro neplacení,

k předložení směnky k placení při doložce "bez útrat"

ztrácí majitel svá práva proti indosantům, výstavci a všem ostatním osobám směnečně zavázaným vyjma příjemce.

(2) Nebyla-li směnka předložena k přijetí ve lhůtě určené výstavcem, ztrácí majitel jak práva postihu pro neplacení, tak práva postihu pro nepřijetí, nevyplývá-li ze znění doložky, že výstavce chce vyloučit jen odpovědnost za přijetí.

(3) Je-li lhůta k předložení obsažena v indosamentu, může se toho dovolávat jen indosant.

§ 54

(1) Vadí-li včasnému předložení směnky nebo včasné protestaci nepřekonatelná překážka (zákonné ustanovení některého státu nebo jiný případ vyšší moci), prodlužují se lhůty stanovené pro tyto úkony.

(2) Majitel je povinen neprodleně dát zprávu svému indosantu o případu vyšší moci, vyznačit tuto zprávu na směnce nebo přívěsku a připojit datum a podpis; kromě toho platí ustanovení § 45.

(3) Pomine-li vyšší moc, musí majitel neprodleně předložit směnku k přijetí nebo k placení a po případě dát učinit protest.

(4) Trvá-li vyšší moc déle než třicet dní po splatnosti, lze vykonat postih, aniž je třeba předložit směnku nebo učinit protest.

(5) U směnek na viděnou nebo na určitý čas po viděné se počítá třicetidenní lhůta ode dne, kdy majitel dal svému indosantu zprávu, že nastala vyšší moc; tuto zprávu lze dát již před uplynutím lhůty k předložení. U směnek na určitý čas po viděné prodlužuje se třicetidenní lhůta o čas po viděné, udaný ve směnce.

(6) O skutečnostech, které se týkají toliko osoby majitele nebo toho, koho majitel pověřil předložit směnku nebo učinit protest, platí, že nejsou případy vyšší moci.